

„ZAJĘCIA ARTYSTYCZNE”

PROGRAM NAUCZANIA W GIMNAZJUM TAK w OPOLU

Autorzy:

Beata Maliszkiewicz, Maria Bitka

Towarzystwo
Alternatywnego
Kształcenia

1. Ogólna charakterystyka programu i warunki realizacji

Zajęcia artystyczne w Gimnazjum TAK są prowadzone w klasie I, jako dwugodzinne bloki lekcyjne, raz w tygodniu przez dwa semestry. Zajęcia te prowadzone są wokół tematu wiodącego, punktem wyjścia jest obraz, albo raczej jego fragment który stymuluje uczniów do tworzenia swojej własnej wizji tego dzieła. Uczniowie budują anegdotę, za pomocą działań plastycznych a potem konfrontują z rzeczywistym obrazem i dalej rozwijają twórczo temat sięgając po różne formy artystyczne: m.in. rzeźbę, instalację, muzykę, multimedia, elementy dramy i teatru. Zajęcia prowadzone są przez kilku nauczycieli i instruktorów, specjalistów w dziedzinie historii sztuki, literatury, muzyki a także teatru, filmu, fotografii i multimediiów - aby maksymalnie umożliwić uczniom wykorzystanie współczesnych technik artystycznych. Program Gimnazjum ZSTAK w całości uwzględnia podstawę programową przedmiotu, a w szczególności podane poniżej cele kształcenia ze szczególnym naciskiem na tworzenie wypowiedzi – ekspresję przez sztukę.

2. Treści przedmiotowe zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki.
- II. Tworzenie wypowiedzi – ekspresja przez sztukę.
- III. Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji – percepcja sztuki.
Uczeń:
 - 1) uczestniczy w kulturze poprzez kontakt z zabytkami i dziełami sztuki współczesnej, mając poczucie związku z tradycją narodową i europejskim dziedzictwem kultury oraz doceniając dorobek innych kręgów kulturowych (zna zasoby wybranych placówek kultury);
 - 2) korzysta z przekazów medialnych dotyczących wiedzy o sztuce i zjawiskach artystycznych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (przestrzegając podstawowych zasad prawa autorskiego dotyczących ochrony własności intelektualnej).

II. Tworzenie wypowiedzi – ekspresja przez sztukę. Uczeń:

- 1) podejmuje działalność twórczą, posługując się środkami wyrazu plastycznego, innych dziedzin sztuki i elementami formy przekazów medialnych, projektując publikacje prasowe albo programy telewizyjne (w zakresie ich redakcji, edycji, przygotowania do druku i wizualizacji wypowiedzi, reklamy i kształtowania wizerunku w kontakcie z otoczeniem);
- 2) realizuje projekty w sferze sztuk wizualnych, służące kształtowaniu poczucia estetyki (stylizacji ubioru, aranżacji miejsca zamieszkania i pracy) oraz na rzecz popularyzacji wiedzy (o sztuce i zjawiskach artystycznych) w społecznościach szkolnej i lokalnej.

III. Analiza i interpretacja tekstów kultury – recepcja sztuki. Uczeń:

- 1) rozróżnia wybrane style i kierunki architektury i sztuk plastycznych oraz osadza je w odpowiednim porządku chronologicznym i miejscu, z którym było związane ich powstanie, na podstawie określonych przykładów (posługując się terminologią z danej dziedziny sztuki);
- 2) rozpoznaje dzieła w wybranych dyscyplinach architektury i sztuk plastycznych, przyporządkowując je właściwym autorom oraz opisuje ich funkcje i cechy stylistyczne, na podstawie określonych przykładów (posługując się terminologią z zakresu historii sztuki).

3. Cele kształcenia i wychowania

Podczas cyklu zajęć artystycznych uczeń zdobędzie następujące umiejętności:

- Integracja różnych rodzajów sztuk: malarstwa, sztuk przestrzennych, muzyki, literatury.
- Poznanie zasad sztuki onirycznej w malarstwie i literaturze, pojęcia surrealizmu i sztuki metafizycznej.
- Uczestniczenie w kulturze poprzez kontakt z zabytkami i dziełami sztuki współczesnej.
- Podjęcie działalności twórczej.
- Posługiwanie się środkami wyrazu plastycznego.
- Ćwiczenia w empatii i zbliżaniu do tematu poprzez ćwiczenia dramowe.
- Integracja poprzez prace grupowe.
- Otwarcie na niekonwencjonalne formy pracy.
- Inspirowanie do podejmowania własnej interpretacji tematu.

- Podejmowanie własnych prób interpretacji prac uczniów – rozwijanie wrażliwości i szacunku dla innych.

4. Przykładowe rozkłady kolejnych tematów i konkretnych działań przewidzianych do realizacji

Temat wiodący: Oniryzm, techniki snu, instalacje. Punkt wyjścia – obraz „Tajemnica i melancholia ulicy”, Giorgio de Chirico

I semestr (prowadzenie: Maria Bitka –historia sztuki, Beata Maliszkiewicz historia literatury, reżyser)

Tematy zajęć:

1. Zajęcia wprowadzające – prace własne uczniów z wyciętą z obrazu dziewczynką. Interpretacja prac
2. Praca z całym obrazem – co się wydarzy? Interpretacje i ćwiczenia dramowe- rozwijanie wybranych sytuacji
3. Analiza formalna obrazu i wiadomości na temat kontekstu. Wprowadzenie pojęć: surrealizm, sztuka metafizyczna, kompozycja
4. Rola koloru w obrazie. Analizy wybranych obrazów, ćwiczenia synestetyczne (kolor i muzyka)
5. Ożywianie obrazu – ćwiczenia dramowe (dialogi, dźwięki, kontynuacje sceny, dobieranie np. w grupie muzyki ilustrującej obraz)
6. Sen – literackie opisy snów, rola snu w literaturze, sen w malarstwie
7. Wystawa w Miejskiej Bibliotece Publicznej – zwiedzanie instalacji „Sennych marzeń” osób niewidomych.
8. Malowanie własnych snów i interpretacja prac
9. Opisywanie własnych snów – prace literackie uczniów
10. Wprowadzenie do instalacji – instalacja, happening, performance
11. Praca nad projektami własnych instalacji – inspirowanych opisami snów

II semestr (prowadzenie: Michał Krawiec –plastyk)

Wykonanie własnych instalacji przedstawiających marzenia senne, prezentacja publiczna.

Temat wiodący: Lalki, animacje, filmy animowane.

Punkt wyjścia: Witold Wojtkiewicz, obraz „Lalki”

I semestr (prowadzenie: Maria Bitka, Beata Maliszkiewicz)

Tematy zajęć

1. Funkcje i miejsce sztuki w życiu, jej granice

2. Wyjście do Muzeum Śląska Opolskiego – porównywanie kopii z ich oryginałami, opisy obrazów.
 3. Jak powstaje obraz?- „kuchnia” malarstwa: kolor, kompozycja, światło.
 4. Łączenie koloru i dźwięku, nazywanie uczuć, wrażeń, emocji z nimi związanych.
 5. Po co i dla kogo? -Tematyka i treści, które niesie sztuka (przykłady z Opolskiej Galerii Sztuki Współczesnej- instalacje i filmy zgromadzone na biennale Ars Polonia).
 6. Malowaliśmy własnych historii związanych z jedną z lalek „wyjętych” z obrazu Wojtkiewicza.
 7. Nasza Galeria - Interpretacja uczniowskich obrazów.
 8. Poznanie obrazu Witolda Wojtkiewicza „Lalki” – intuicyjne i emocjonalne interpretacje.
 9. Poznanie twórczości Wojtkiewicza. Analiza formalna – kolor, kompozycja, światło.
 10. Poznanie pojęć sztuka metafizyczna, symbolizm, surrealizm.
 11. Ożywianie obrazu: „Przed – Teraz – Potem” – ćwiczenia dramowe: interpretacja i budowanie postaci, wchodzenie w role, budowanie historii – kontekstu.
 12. Ożywianie obrazu: dialogi, muzyka, dźwięk
 13. Lalki świata – poznanie różnych przykładów lalek i ich roli w kulturze.
 14. Lalka teatralna. Lalka w animacji filmowej.
 15. Analiza filmów animowanych: temat, konwencja, budowanie historii, budowanie postaci, pointa. Scenariusz.
 16. Co opowiadam? Praca nad wyborem tematu. Budowanie anegdoty do wybranego tematu.
 17. Jak opowiadam? Praca nad wyborem konwencji.
 18. Wspólne tworzenie scenariusza filmu animowanego – z rozpisaniem na sceny.
- II semestr
Prowadzenie: Michał Krawiec
Realizacja filmu animowanego z wykorzystaniem lalek.

5. Procedury osiągnięcia celów – metody osiągnięcia celów stosowane podczas zajęć artystycznych w Gimnazjum TAK:

1. Wykład, mini-wykład, pogadanka (z wykorzystaniem multimediiów)

2. Dyskusja (ogólna, w grupach, w parach), dyskusja punktowana
3. Praca indywidualna lub w grupie z tekstem źródłowym, podręcznikiem, fragmentami tekstów literackich (czytanie ze zrozumieniem, karty pracy) oraz z ilustracją (porównywanie ilustracji, samodzielne formułowanie wniosków)
4. Aktywne oglądanie filmów o sztuce (poszukiwanie odpowiedzi na pytania przygotowane przed projekcją wybranych fragmentów.
5. Drama, m.in. ożywianie obrazów, wychodzenia w role, ćwiczenia synestetyczne (dźwięk, obraz, ruch, dialog), tworzenie własnych kompozycji, projektów i scenariuszy.
6. Projekt wewnątrzprzedmiotowy oraz międzyprzedmiotowy (praca indywidualna lub grupowa wg instrukcji (planowanie pracy, analiza postępów, autoocena).
7. Wyjścia i wycieczki (aktywne zwiedzanie muzeów, galerii, wystaw, obiektów architektonicznych wg zadań przygotowanych przez nauczyciela (zastosowanie wiedzy w praktyce) lub lekcje i warsztaty muzealne (zdobywanie wiedzy w praktyce).
8. Lekcje wspólne nauczycielami przedmiotów artystycznych różnych specjalności (różne punkty widzenia).

Metody i techniki pracy (opis szczegółowy)

1. **Wykład, mini-wykład, pogadanka (rozmowa nauczająca)**. Wykład, mini-wykład jest szczególnie korzystną metodą, przekazania wstępnych informacji ułatwiający zrozumienie nowych zagadnień lub przygotować do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych innymi metodami. Stosuje się go także wtedy, gdy chce się podsumować zagadnienie. Pogadanka oznacza wprowadzanie przez nauczyciela nowych treści poprzez zadawanie pytań, przy czym znać musi ich logiczny ciąg i przewidywać odpowiedzi uczniów, aby w sposób naturalny wychwycić to, co jest w nich najistotniejsze. Pytania zadawane przez nauczyciela muszą być jasno sformułowane, precyzyjne, a przede wszystkim dostosowane do poziomu intelektualnego uczniów. Rozmowa nauczająca rozwija myślenie syntetyczne i analityczne, kształtuje umiejętność komunikowania się, pobudza do nauki i poszukiwania własnych rozwiązań. Zaspokaja też ciekawość ucznia. W jej wyniku uczniowie porządkują treści już znane i pozyskują nowe informacje.

2. **Dyskusja.** Dyskusję można przeprowadzić wówczas, gdy celem jest wykształcenie umiejętności wypowiadania się na temat dzieł sztuki i wartościowania ich. Jest to więc jedna z najbardziej aktywnych metod nauczania. Należy uczniów pobudzić do samodzielnego omawiania przykładów dzieł sztuki. W starszych klasach, kiedy zakres materiału poszerza się o zagadnienia dotyczące sztuki nowoczesnej i najnowszej, budzącej często kontrowersyjne opinie, można wprowadzić do dyskusji debatę „za i przeciw”
3. **Praca w grupie.** Uczenie się we współpracy może polegać na pracy w parach lub grupach kilkuosobowych. Podział na grupy i przydzielenie zadań powinno być dobrze przemyślane. Nauczyciel ma do wyboru dwie możliwości. Pierwszą jest podzielenie klasy na grupy o wyrównanym potencjale intelektualnym, a następnie przydzielenie tym grupom jednakowych zadań. Drugą możliwością jest podział na grupy o zróżnicowanym potencjale i przyznanie słabszym uczniom zadań łatwiejszych. Zwrócić jednak należy uwagę na to, aby pracowali wszyscy uczniowie. **Praca z tekstem źródłowym** może być przeprowadzona na lekcji indywidualnie lub grupowo, a także zlecona w formie pracy domowej. Teksty czytane na lekcji powinny być krótkie, nie jest to bowiem sposób na wypełnienie lekcji lecz ma przygotować do dyskusji, ćwiczeń itp. Wymiernym efektem pracy z tekstem jest sporządzenie notatki w formie wypunktowania najważniejszych treści, sporządzenia mapy mentalnej itp. Praca z tekstem źródłowym ćwiczy też umiejętność czytania ze zrozumieniem. Zwróć się do sąsiada - wyjaśnianie niezrozumiałych części lekcji lub wybór najważniejszych zagadnień poruszanych na lekcji. **Przykładowe metody pracy w grupie: Czytająca grupa** (uczniowie wspólnie opracowują tekst i odpowiadają na pytania). **Układanka** (praca w grupach polegająca na tym, że każdy uczeń otrzymuje inne zadanie (diagram) .
4. **Filmy o sztuce** są nowym, atrakcyjnym środkiem dydaktyki szkolnej, użytecznym nie tylko na lekcjach sztuki, ale też historii, języka polskiego i ogólnej wiedzy o kulturze. Są także cennym środkiem służącym analizowaniu dzieł oraz jednym z najskuteczniejszych środków popularyzowania sztuki w szerszych kręgach społeczeństwa. Stanowią też jeden z najlepszych sposobów mówienia o najnowszych tendencjach w kulturze.

5. **Drama** uznawana jest za metodą odwołującą się do emocji, co szczególnie jest cenne na lekcjach sztuki. Drama angażuje nie tylko myśli, ale i uczucia. Liczne techniki dramy skłaniają uczniów do wchodzenia w role, dzięki czemu poznanie rzeczywistości jest pełne. Pełny opis technik dramy nauczyciel może znaleźć w dostępnych na rynku publikacjach. Do najpopularniejszych technik, które mogą być wykorzystywane na lekcji historii sztuki należą: **gorące krzesło** (wywiad - prowadzony dwuosobowo, na wielu planach, albo z udziałem wszystkich, osoba odpowiadająca na pytania wciela się w konkretną rolę), **obraz, który tworzą uczestnicy ustawiając się na wzór konkretnego dzieła** (w ten sposób omówić można ikonografię, układ kompozycyjny itd.) W trakcie „ustawiania się” uczniowie wnikliwie oglądają reprodukcję i w ten sposób znacznie więcej zapamiętują. Odmianą tej techniki jest **żywy obraz**, w którym to, co dzieje się na płótnie jest tylko zatrzymaną chwilą, a aktorzy mogą odgrywać scenę poruszając się, prowadząc dialogi itd., czyli kontynuując zdarzenie. Te techniki wprowadzać można wtedy, kiedy prezentujemy sceny rodzajowe, religijne itd. **rzeźba, w której jeden z uczniów jest „materiałem rzeźbiarskim”, a drugi twórcą** (projektem rzeźby jest ilustracja konkretnego dzieła. Rzeźbiarz tworzy zgodnie z projektem i w ten sposób zapamiętuje układy kompozycyjne).
6. **Projekt.** Metoda projektu jest jedną z najbardziej aktywizujących metod, prowadząc zajęcia metodą projektu kształtuje, przede wszystkim, postawy przedsiębiorcze, które sprawdzają się w dorosłym życiu. Metoda projektu rozwija łatwość nawiązywania kontaktów, kreatywność, umiejętność planowania i osiągania zamierzonych celów, samodzielność i odpowiedzialność, a realizowana również w modelu uczenia się we współpracy, również umiejętność pracy w zespole i zdolności organizacyjne. Każdy projekt powinien mieć jasno sformułowaną instrukcję, która zawiera takie elementy jak m.in. temat projektu, cel główny zadania (ewentualnie cele pośrednie), uzasadnienie wyboru zadania (jeśli jest wybór), termin wykonania projektu, klarowne kryteria oceny. Dzięki projektom uczniowie wdrażają się do poważnych zadań, uczą organizacji pracy, obowiązkowości i punktualności. Projektem może być również indywidualna praca ucznia, na przykład sporządzenie i wygłoszenie referatu lub praca grupowa – przygotowanie wystawy, organizacja koncertu, sporządzenie płytoteki, wykonanie gazetki okolicznościowej, przeprowadzenie wywiadu z artystą, a

nawet przygotowanie reportażu w formie filmu lub dziennikarskiej publikacji. Projekty przedmiotowe i interdyscyplinarne, realizowane mogą być na lekcjach kilku przedmiotów.

7. **Wycieczki edukacyjne.** Obcowanie z architekturą oraz zbiorami artystycznymi w muzeach podczas wycieczek stanowi niezwykle ważny aspekt edukacyjny. Wycieczka ma dodatkowe walory poznawcze, jeśli jest starannie przygotowana (karty pracy, instrukcje, mini-referaty i in.). Przede wszystkim przenosi aktywność na uczniów – dzięki czemu więcej i lepiej zapamiętują. Podczas wycieczki znakomicie realizuje się pracę w grupie, a także cele wychowawcze (integracja, współpraca).

Proponowane metody i techniki powinny się wzajemnie wspierać i uzupełniać.

6. Zakładane osiągnięcia uczniów

Uczeń:

Potrafi współpracować w grupie.

Podejmuje dyskusję, analizuje i interpretuje dzieła sztuki. Szanuje twórców, również jeśli są to inni uczniowie.

Potrafi łączyć w działaniach artystycznych różnorodne rodzaje sztuk: muzyczne, plastyczne, dramatyczne, multimedialne, przestrzenne.

Orientuje się w podstawowych stylach i formach wypowiedzi artystycznej.

Jest świadomym odbiorcą sztuki.

Podejmuje samodzielne działania twórcze i posługuje się różnorodnymi środkami wyrazu.

Potrafi zaplanować, CO i JAK chce przedstawić (wybór tematu i konwencji).

Jest otwarty na niekonwencjonalne formy pracy.

7. Metody kontroli i oceny

Oceniania na podstawie ilości zdobytych punktów przewidzianych w systemie punktowym WSO. Sposoby sprawdzania umiejętności zdobytych na zajęciach polegają na obserwacji działań uczniów na lekcji, stopnia ich zaangażowanie. Trudno oceniać, wartościować twórczość, która zakłada szczerą ekspresję, jest też ważnym elementem wychowawczym. Toteż oceniane mogą być tylko następujące umiejętności:

1. Rozpoznawanie ilustracji
2. Ustna analiza, interpretacja,
3. Udział w dyskusji
4. Zadania domowe: prace pisemne, prezentacje multimedialne, analizy zadanych teksów

5. Praca w grupie: m.in. projekt edukacyjny
6. Ocena pracy na lekcji (aktywność, zaangażowanie)

WYMAGANIA NA OCENĘ CELUJĄCĄ	uczestniczy aktywnie w lekcji, pracuje systematycznie, odrabia prace domowe, dokonuje analizy dzieła sztuki, aktywnie i twórczo uczestniczy w pracy zespołu, samodzielnie wyciąga wnioski, jest zainteresowany aktualnościami związanymi z życiem artystycznym.
WYMAGANIA NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ	uczestniczy aktywnie w lekcji, pracuje systematycznie, odrabia prace domowe, dokonuje analizy dzieła sztuki, aktywnie i twórczo uczestniczy w pracy zespołu, samodzielnie wyciąga wnioski.
WYMAGANIA NA OCENĘ DOBRĄ	uczestniczy niezbyt aktywnie w lekcji, nie pracuje systematycznie, odrabia prace domowe, aktywnie uczestniczy w pracy zespołu, samodzielnie wyciąga wnioski.
WYMAGANIA NA OCENĘ DOSTATECZNĄ	uczestniczy niezbyt aktywnie w lekcji, nie pracuje systematycznie, rzadko odrabia prace domowe, uczestniczy w pracy zespołu, wyciąga wnioski przy pomocy nauczyciela
WYMAGANIA NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ	rzadko uczestniczy w zajęciach, wykonuje proste zadania, rzadko odrabia prace domowe, współpracuje z kolegami w czasie zadań grupowych.

8. Materiały dydaktyczne i bibliografia

1. „Drama” czasopismo pod red. Alicji Prószkowskiej .
2. „Teatr przebudzenia: strategie milowego kroku: praktyczny przewodnik dla instruktorów prowadzących zajęcia teatralne z młodzieżą”, Sara Clifford, Anna Herrmann; tłumaczenie Renata Van de Logt, Łódź: „Mała litera”; Warszawa: „Cyklady”, 2003.
3. „Teatr —terapia, edukacja, asertywność, twórczość, rozwój”: praca zbiorowa pod red. Mirosława Glinieckiego i Lucyny Aksymowicz, Słupski Ośrodek Kultury; Koszalin: Teatr „Stop”, 2004.

4. „Zasady prowadzenia zajęć dramowych”, Halina Machulska ,
„Drama" 2006, z. 50
5. Edyta Brudnik, Anna Moszyńska, Beata Owczarska „Ja i mój uczeń
pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących”.
Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000.
6. „Podręcznik dla aktorów. Technika improwizacji.”, Stephen Book,
tłum. Ewa Spirydowicz, Karolina Kosińska, Wydawnictwo Wojciech
Marzec, 2006.
7. „Pedagogika alternatywna - dylematy teorii i praktyki”, Bogusław
Śliwerski, Kraków 1998.
8. „Klasyki sztuki”, cykl albumów o wybitnych artystach,
Wydawnictwo „Rzeczpospolita” HPS 2005-2007.
9. „Jak studiować historię sztuki”, Anne D’Allewa, Universitas 2013.
10. www.historiasztuki.com.pl
11. <http://www.pinakoteka.zascianek.pl/>

INSTRUKCJA DO ZADAŃ W MUZEUM ŚLĄSKA OPOLSKIEGO

Klasa 1 Gimnazjum TAK

Zadanie 1 (18 punktów):

Rozpoznaj i podpisz na karcie pracy pod każdą z 6 reprodukcji następujące informacje:

- Imię i nazwisko artysty
- Tytuł dzieła
- Datę powstania (jeśli jest podana)
- Materiał, który wykorzystano
- Spróbuj określić do jakiej kategorii tematycznej należy (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, scena rodzajowa, malarstwo abstrakcyjne)

Zadanie 2 10 punktów z zajęć artystycznych, punktów z języka polskiego).

Na podstawie wylosowanej reprodukcji dokonaj opisu przedstawionego na niej obrazu

Jak wykonać opis?

1. Rozpoznaj obraz w galerii, podpisz tytuł, autora, datę powstania, **materiał**
2. Przyjrzyj się dokładnie obrazowi i ramie, zmierz delikatnie **rozmiary** (wysokość i szerokość bez ramy) i zapisz te informacje
3. Opisz obraz wg wzoru:

Jakiego **typu** jest to dzieło (pejzaż, portret ile postaci)...?

Co jest **tematem**?

Opisz **kompozycję** (dynamiczna, statyczna, zrównoważona, zamknięta, otwarta, skupiona wokół...., rozproszona, akcenty rozłożone równomiernie.

Czy jest **perspektywa** ile planów występuje czy obraz jest płaski?,

Napisz czy jest **światło** (źródło światła) w obrazie.

Opisz **kolory** (jasne, ciemne, zimne, ciepłe, czyste, stonowane, wymień jakie dominują)

Ogólne **wrażenie**, własne **refleksje**

Życzymy sukcesu!

KARTA PRACY NR 1 Imię i Nazwisko:.....

]

Materiały dydaktyczne

Temat: Ożywianie obrazu: „Przed – Teraz – Potem”

Witold Wojtkiewicz, „Lalki”

Instrukcja dla ucznia

Towarzystwo
Alternatywnego
Kształcenia

1. Ustalcie, kim są postacie z obrazu, jakie są między nimi relacje
Zastanówcie się, w jakiej znajdują się sytuacji na obrazie (np.: zniechęcone, skłócone, zmęczone, oczekujące na coś, ustalające coś wspólnie, omawiające coś, odpoczywające, smutne, wesołe, wybierające się dokądś, rozmawiające o kimś, o czymś – spróbujcie ustalić jak najwięcej szczegółów)
2. Wymyślcie sytuację, która musiała poprzedzić scenę na obrazie (tę przez Was zinterpretowaną, wymyśloną). Co działo się wcześniej?
3. Wymyślcie sytuację, która może zdarzyć się potem – dalszy ciąg tej historii.
4. Podzielcie się rolami
5. Zastanówcie się, czy w waszej inscenizacji można wykorzystać lalki? Jeśli tak, to w jakiej formie? Symbolicznej? Jeśli tak, spróbujcie, jak Wojtkiewicz, umieścić je gdzieś w obrazie. Jeśli w formie realistycznej – użyjcie ich.

Materiały dydaktyczne

Temat wypracowania: Mój sen

Instrukcja:

Twoje opowiadanie powinno być skonstruowane według zasad oniryzmu (wzorowane na marzeniach sennych)

Oniryzm (grec. oneiros - marzenie senne) – konwencja literacka, polegająca na ukazaniu rzeczywistości na kształt snu, marzenia sennego, czasem koszmaru. Zwykle dzieło ma wtedy charakter irracjonalny, absurdalny, sprzeczny z zasadami prawdopodobieństwa. Zacierają się związki przyczynowo-skutkowe i logiczne następstwa wydarzeń.

Przypomnij sobie, jakie znasz zasady marzeń sennych : nasze sny nie są logiczne, to co prawdopodobne, miesza się z tym, co niemożliwe. We śnie nie obowiązują prawa fizyki, czas może się skracać i wydłużać, miejsca mogą być małe a za chwilę ogromne. Przemierzamy się nagle w nowe miejsca. Osoby i rzeczy pojawiają się i znikają. Często zdarzają się metamorfozy (coś lub ktoś zmienia się w kogoś lub coś innego). Czasem sen przypomina zwykłe życie, a potem nagle dzieje się w nim coś zupełnie nieoczekiwanego. Nie obowiązuje zasada przyczyna – skutek, a nas to we śnie wcale nie dziwi. Niektórzy psychologowie twierdzą, że sny odbijają naszą podświadomość, być może dlatego często śnią się nam prawdziwe zdarzenia z naszego życia, ale przetworzone w senne marzenia. Bywają sny piękne, które sprawiają, że po przebudzeniu odczuwamy żal, że „to był tylko sen” i bywają sny – koszmary, wtedy z ulgą mówimy „to mi się tylko śniło”. Naukowcy przeprowadzili już wiele badań nad snem, ale i tak jest nie do końca jasne, dlaczego śnimy i skąd bierze się to, co śnimy.

A teraz....

Czekamy na Twój sen! Nie musi być opisem tego, co naprawdę Ci się śniło (choć na pewno najlepszą inspiracją są właśnie nasze sny, możesz też użyć swojej wiedzy o sennych marzeniach i wymyślić swój sen.

Uwaga:

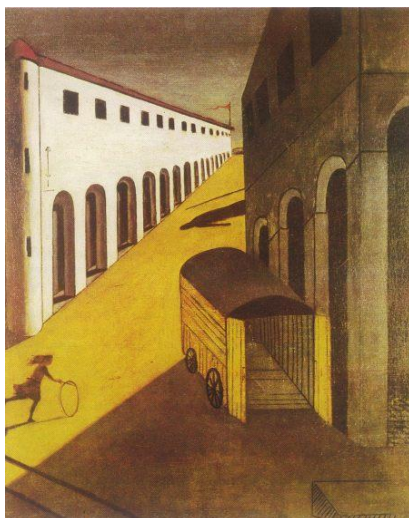
Za Twoją pracę otrzymasz ocenę z języka polskiego, ale będzie ona jednocześnie materiałem do pracy plastycznej (instalacji) podczas zajęć z wychowania artystycznego. Powodzenia!

Materiały dydaktyczne

Opisy do wystawy instalacji uczniowskich: Podróż w głąb snu...”

Giorgio de Chirico

ur. 10 czerwca 1888 w Volos, (Grecja) - zm. 20 listopada 1978 w Rzymie) – włoski malarz, najbardziej znany jako twórca malarstwa metafizycznego. Uznawany za prekursora surrealizmu.

„Tajemnica i melancholia ulicy” 1914

Obraz ma charakter marzenia sennego. Przedstawione miasto jest opustoszałe i nieruchome, sprawiające wrażenie jakby wyciekło z niego wszelkie życie. Sztworne bryły budynków rzucają długie, martwe cienie – refleksy zielonego nieba. Motyw architektury z arkadami był częsty u de Chirico w tamtym czasie, stanowił on wspomnienie struktur budowli miejskich Turynu i Florencji, miast, w których malarz widział „charakter metafizyczny” ze względu na ich uporządkowaną geometrię przestrzenną. Arkady budynków wydają się bardzo odpowiednie na ukrywanie tajemnic, może boskich, które nie mają ochoty się ujawnić. Silne kontrasty między światłem i cieniem podkreślają jeszcze bardziej zagadkową nieobecność istot ludzkich, jakby uwięzionych w ciasnocie niedostępnych miejsc.

De Chirico osiągnął efekt „niesamowitości” zręcznie manipulując przestrzennymi sprzecznościami. Perspektywy kolumnad dwóch budynków są wzajemnie sprzeczne; jeżeli budynek z lewej, położony wyżej wyznacza horyzont, to budynek z prawej stoi poniżej poziomu gruntu. Jeżeli natomiast budynek z prawej przyjąć za podstawę perspektywy, to horyzont wypada gdzieś w środku obrazu a biegnąca w górę, wzdłuż kolumnady ulica stanowi tylko zdradliwy miraż wiodący dziewczynkę z kołem do upadku w nicość.

„PODRÓŻ W GŁĄB SNU”

Uczniowie klasy pierwszej Gimnazjum TAK brali udział w zajęciach artystycznych, których tematem przewodnim był sen oraz onirystyczne inspiracje w sztuce.

Opis do prac malarskich:

Zajęcia poświęcone obrazowi Giorgio de Chirico „Tajemnica i melancholia ulicy” od prac wykonywanych przez uczniów PRZED poznaniem obrazu. Każdy dostał jedynie postać dziewczynki z kołem i mógł stworzyć własne dzieło.

Dopiero potem uczniowie poznali obraz, dowiedzieli się, czym jest technika onirystyczna i na czym polega malarstwo surrealistyczne.

Opis do instalacji:

Prezentowane na strychu instalacje – to wynik grupowych poszukiwań sposobu przedstawienia rzeczywistości sennej – „podróży w głąb snu”.

